

מאמר חיזוק מיוחד בדבר מגיפת הקורונה

עקבתא דמשיחא

א הנה נמצאים אנו במצב קשה, עקבתא דמשיחא ממש, כאשר חבלי משיח מתעבים עד מאוד סביבנו, ואין לך יום שאין קללתו מרובה מחברו, עד כי כלתה נפשנו לישועת ה' כהרף עין, ובפרט כעת כאשר מגפה נוראה משתלחת בעולם ומכלה מאות ואלפים, וכל זה הוא יותר מרמז לביאת משיח צדקנו שצריכה להיות בקרוב ממש, וכבר הביאו מה שמצאנו בחז"ל הקד' (שיה"ש רבה, ב', כ"ט) "התאנה חנטה פגיה. א"ר חייא בר אבא, סמוך לביאת המשיח דבר גדול בא לעולם והרשעים כלים. והגפנים נתנו ריח, אלו הנשאים, ועליה נאמר והיה הנשאר בציון והנוותר בירושלים".

וכע"ז איתא בתוספתא בתענית (פ"ב הי"א) "אבל בטוחים אנו שאין המקום מביא מבול לעולם שנאמר ולא יהיה עוד המים למבול וגו', רבי יוסי אומר מבול של מים אין מביא אבל מבול של דבר לעובדי כוכבים לימות המשיח יש, שנאמר ואקח את מקלי את נועם וגו'", ע"כ.

והביאו מה דאיתא באוצר מדרשים (עמ' 390) מס' אבקת רוכל לא' הקדמונים, וז"ל: "עתיד הקב"ה לעשות עשרה אותות קודם ביאת חנואל, האות הראשון עתיד הקב"ה להעמיד שלשה מלכים וכופרים בדעתם ומשקרים ומראים עצמם לבג"א שהם עובדים להקב"ה ואינם עובדים וכו', ובאותו זמן אין מלך ולא נשיא בישראל שנאמר כי ימים רבים ישבו ישראל אין מלך ואין שר אין שבח ואין מצבה וגו', וכו', ונגעלים דלתי שחקים ונסגרים שערי פרנסה וכלכלה וכו'. האות שני, מביא הקב"ה חום בעולם גדול מחמתה של חמה עם שפחת וקדחת, ורבים חלאים רעים ודבר ומגפה, וממיתים מאומות העולם אלף אלפים בכל יום, וכל רשעים שבישראל מתים, עד שיבכו אומות העולם ויצעקו אוי לנו אנה נלך ואנה נברח, וחופרים כל אחד קברו בחייו ושואלים את נפשם למות, ומתחבאים בתחיתין ובצריחין ובורחין כדי לצנן את עצמם, ובאים במערות ובמחילות עפר. ואם תאמר איך ינצלו הצדיקים מחום החמה? הקב"ה יעשה להם רפואה באותו חום שנאמר וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה, ועל אותו עדות ניבא בלעם הרשע אוי מי יחיה משומו קל וכו'", עכ"ל קדשם [וראה כי "קורונה" בגימטריא "המשיח בא" (367, עה"כ), ודו"ק].

להסיר דאגות ופחדים ולהרבות בשמחה

ב והעיקר שלא לפחד ולהרבות בדאגות, אלא להשים מבטחינו בהשי"ת, והגרעק"א באגרותיו בעת שפשטה מגפת החולירע (הבאתי דבריו בהע' 3) כתב בתוך הוראות הבריאות שיש לנהוג: "שלא לדאוג ולהרחיק כל מיני עצבות".

ושו"מ שכן כתב הרשב"ש בתשובה (סי' קצ"ה) "ומה שאמרו ג"כ דבר בעיר אל יהלך אדם באמצע הדרכים, שלום בעיר אל יהלך בצדי הדרכים, הכוונה בזה כי בשעת הבריאות צריך אדם להשוות הנהגתו ולאחוז במצוה במאכלו ובמשקלו ובמלבושיו ובשינתו ובקיצתו בהקרתו ובהעצרו וברחיצתו

ובאור המקיף בו ובתנועתו ובמנוחתו ובתנועותיו הנפשיות, כלומר בשמחתו ובאנחתו בכעסו וברצונו ובשאר דברים ההכרחיים לגוף האדם, ללכת באמצעם לא ריבוי ולא מיעוט. אבל בימות המגפה צריך להזהר בתכלית השמירה, ושיוסיף בהנהגתו לנקות המותרים, ושלא להרבות במזון, ושיאכל דברים טובי האיכות ומעטי הכמות, וירבה המנוחה וירחיק היגיעה, וירבה מהמנוחים הטובים, וירחיק האנחה וירבה השמחה, כל זה בקצה אחד מהקצוות ולא יספיק בזה מיצוע בלבד, וזהו אל יהלך אדם באמצע הדרכים אלא בקצה האחרון, וכל זה הוא ענין טבעי, עד כאן לשונו.

וראה מה שכתב מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א בספרו "ארחות יושר" (סימן כ"ג, פחד ודאגה) בתו"ד: "יש אנשים שמפחדים תמיד ומתייראים מכל מיני פורעניות כגון ממחלות וממלחמות ומאנשים רעים וכו' והם כל ימיהם בפחדים ורעדות ודאגות מכל מיני דברים שמא יהיה כך ושמא כך, ויש שמרוב פחדים מתייראין לנסוע למקום אחר ויש שמתיראים לצאת מביתם ר"ל, וזו הנהגה מאד לא טובה כמ"ש בברכות (ס' א') וכו' פחדו בציון חטאים וכו', וכל זה בא ממיצוע אמונה שאם הי' מאמין באמונה שלמה שהכל בא מהקב"ה ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אא"כ מכריזין עליו מלמעלה א"כ מה לו לפחד אם ח"ו נגזר עליו אין חכמה ואין תבונה לנגד ה', ואם לא נגזר אין לו מה להתיירא, ואנחנו תמיד כל רגע ביד ה', בין בזמן מלחמה ובין בזמן שלום והרבה דרכים למקום, ואין לפחד רק מהקב"ה ולפחד שמא יעבור על א' מהעברות ח"ו או לא יקיים המצות, וחזן מזה אין לפחד כלום ואע"ג דמצינו שצריך זהירות כמ"ש (ב"ק ס' ב') דבר בעיר כנס רגלך רעב בעיר פזר רגלך, והו' מדין השתדלות בכל דבר מה שאפשר, אבל הפחדים והדאגות אין להם מקום וכו'", עד כאן לשון קדשו, עיי"ש עוד.

והראוני מה דאיתא בספר "שומר אמונים" (מאמר הבטחון והתחזקות דף קפ"ח:), וזל"ק: "וכן מובא מרבינו האר"י ז"ל כשיש ח"ו דְּבָר בעיר אין יכול לשלוט רק באלו שיש להם פחד, אבל שאלו שמתחזקים בלבם בבטחונם על ה' ומתגברים על הפחד, אין שום דבר רע יכול לשלוט בהם, עיין בספר תורת נתן להמקובל האלוקי תלמיד האריז"ל רבי נתן שפירא פר' ויחי, וזה לשונו שם, ולכן צריך גם כן ליזהר שלא להתיירא בשעת הדְּבָר רח"ל מס"ם וחיילותיו, אלא להתפלל לה' והוא יענם, כי המתירא מלפניו הוא נותן לו כח וגבורה להתגבר במגפה בר מינן בעיר, אלא חבי מעט רגע עד יעבור זעם, ויעסוק תמיד בתורה ובמעשה הקטורת ויתבטל מותנא מעלמא עכ"ל".

רשימת מקומות בתפילה בהם אנו מתפללים להנצל ממגפה

ג] הנה מראשית כל, ידוע מה שאמרו גדולי ישראל שליט"א כי התשובה למגפה זו, היא אך ורק להתפלל ולזעוק ולשפוך שיח ותחינה לפני אבינו אב הרחמן שבשמים, שיעביר את רוע הגזירה, וימנע מגפה מנחלתו, וכבר אמר הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א (משגיח דשיבת מיר, ירושלים) דתיבות "הנגיף קורונה" (515) הוא גימטריא "תפלה", ושל "ואתחנן", שעלינו להפיל תחינה ותפלה לפני השי"ת שיחננו ויושיענו.

ויש לידע ג"כ כי בזה"ז נוכל לקיים מצווה דאורייתא, לשיטת הרמב"ן דתפילה דאורייתא רק בעת צרה, ואין לך צרה גדולה מזו, כשמתפרצת מגפה נוראה שאין שום אדם יכול לה, והכל בוטחין בחסדי ורחמי ה' יתברך עלינו.

והנה יש לחזק נקודה אחת בתפלה, כי הנה מחמת רוב הרגלינו להתפלל התפללות, שחרית מנחה וערבית, כל יום, זה רבות בשנים, כבר אומרים תיבות התפילה והפסוקים כמלומדה, ופעמים רבים אפשר לשאול לאדם על מה התפלל וביקש לפני כמה רגעים ולא ידע להשיב, והנה באמת כשמצבו של האדם טוב ומצוין, אזי קשה לו להתעורר ולכוין מחשבתו בתפילה, אך ישים ויבדוק כל אדם בעצמו, כי אם ח"ו יש חולי או צרה בתוך ביתו או משפחתו, אזי קל לו יותר לכוין ב"רפאנו" או ב"שמע קולנו", וא"כ בזמן זה, בו כל העולם מצוי בצרה גדולה זו, עלינו להתחזק ביתר שאת לכוין בכל תיבות ופסוקי התפילה, שתקנו לנו אנשי כנסת הגדולה, וזה ודאי יביא לנו את הגאולה ורפואה.

ונציין כאן את כל המקומות בהם יש לו לאדם לכוין ביתר שאת על המכה שבאה לעולם כעת, ואציין בקצרה ממש, ובאמת א"צ לזה כי כל התפילה מלאה מגבורות ה', וחסידי ה' עמנו, עד כי כל פסוק ותיבה בתפילה שיקוין בהם האדם, כבר יביאו לתפילה ותחנונים שיסיר הקב"ה מעמנו נגע זה, אך טבע בני אדם להתעורר יותר בראותם ובהיותם מבקשים על הדבר בעצמו, ולכן אמרתי לציין (ויתכן מאוד שהחסרתי איזה מקומות, ועם הלומדים הסליחה):

- הנה בסוף ברכת 'אשר יצר' (אשר אומרים כמ"פ בכל יום), אשר כל הברכה עצמה סגולה עצומה לרפואה, כידוע מהספה"ק "סדר היום" שהמברך ברכת אשר יצר בכונה, מילה במילה, לא יחלה כל ימיו, ולא יצטרך לרופא ולא לרפואתו, וכאשר האריכו בזה כל רבותינו ז"ע"א. ובפרט בסוף הברכה "רופא כל בשר ומפליא לעשות", וכבר נאמרו בזה כמה פי' (עי' בשו"ע או"ח סי' ו' ס"א כמה פי'), ויל"ב דהקב"ה מפליא לעשות גם במצב של חוסר וודאות, ואין נראה פתרון טבעי לחולי זה, הקב"ה יעשה פלאות וירפאו, שהרי הוא אמר ויהי, הוא צוה ויעמוד.

- כמו כן יש לכוין טובא כשאומרים בברכות התורה "יברך ה' וישמרך", יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום", וכל שכן בשעה שמברכים אותנו הכהנים, יכוין על השמירה מחולי זה ומכל שאר חליים.

- כמו"כ ביהי רצון שאומרים בסוף ברכות השחר "שתצילני היום ובכל יום וכו' ומפגע רע ומשטן המשחית, מדין קשה וכו'", דיש לכוין גם על דין קשה שבין אדם למקום.

- כמו"כ ברבנו של עולם שאומרים אחר פרשת העקדה "כן יכבשו רחמך את כעסך ויגולו רחמך על מידותיך, ותכנס אתנו לפניך משורת דינך, ותתנהג עמנו ה' אלקינו במדת החסד ובמדת הרחמים, ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מאמך ומעירך ומנחלתך וגו'".

- כמו"כ ברבון כל העולמים שאומרים ע"ס הקרבנות, יש לכוין כשאומר "לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על רחמך הרבים, מה אנחנו, מה חיינו, מה חסדנו, מה צדקותינו, מה ישועתנו, מה כוחנו, מה גבורתנו, מה נאמר לפניך ה' אלקנו ואלקי אבותינו הלא כל הגיבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו, וחכמים כבלי מדע, ונבונים כבלי השכל, וכו'", אשר בימים אלו רואים אנו זה ביתר שאת, וכמו ששמעתי ממרן ראש הישיבה הגרב"מ אורחי שליט"א (יום ראשון לס' תצוה תש"פ) שאמר על מגפה נוראה זו, שהקב"ה מראה לכל העולם כולו, לבל יתגאו ויחשבו שהם הם מנהלים ומנהיגים את העולם, מרפאים את החולים וממציאים את התרופות, אלא "יש מנהיג לבירה", והקב"ה הוציא נגיף זה מנרתיקו, כביכול, וכל הגבורים – כאין לפניך, וכל אנשי השם, כל המדענים, הרופאים הדגולים והמהוללים – כלא היו, כבלי מדע, כבלי השכל, כי אין ערוך ואין חקר לגדולתו וגבורתו, ובמגפה זו רואים אנו בעינינו ממש כי "כוחו וגבורתו מלא עולם", ואשר ע"כ אין לנו אלא לייחל ולהתפלל "אבל אנחנו עמך בני בריתך, בני אברהם אברהם אברהם שושבעת לו בהר המוריה וכו'".

- כמו"כ במזמור שיר חנוכת הבית לדוד, כשאומר "כי רגע באפו, חיים ברצונו, בערב ילין בכי ולבוקר רינה", "ה' ברצונך העמדת להררי עוז, הסתרת פניך הייתי נבהל", יחדד בנפשו הרגשה זו, כי כל חייו הם ברצון ה' בכל רגע ורגע, ולכן – "אליך ה' אקרא, ואל ה' אתחנן וגו'".

- כמו"כ בברכת 'יוצר אור' כשאומר "מצמיח ישועות, בורא רפואות, נורא תהילות, אדון הנפלאות".

- כמו"כ בתפילת שמונה עשרה בברכת "מכלכל חיים בחסד", יכוין להודות בזה להשי"ת על שכל החיים הם כולם חסד גמור מאתו יתברך, שמחיה אותנו ומנשים אותנו בכל רגע ורגע, כמו"כ "סומך נופלים ורופא חולים, וגו', מלך ממיית ומחיה ומצמיח ישועה".

- - כמו"כ בברכת 'רפאנו ה' ונושעה' יכוין ביתר שאת בכל ברכה זו, ש"העלה רפואה שלמה לכל מכותינו, כי קל מלך רופא נאמן ורחמן אתה".

כמו"כ ב'השיבה שופטנו' יוכל לכוין "והסר ממנו יגון ואנחה" (מלבד הפשט הפשוט שע"י שיהיה שופטי הסנהדרין, לא יהיה יגון ואנחה הבא מדין שקר), שיסיר ממנו הקב"ה יגון ואנחה זו. ובאמת

ראיתי מפרשים (עי' סידור אוצר התפילות) דאין המכוון רק על יגון ואנחה הבא מהדין שקר גרידא, אלא מכל יגון ואנחה שמביא הקב"ה לעולם משום החרון אף שיש בעולם – משום שיש שופטי שקר, ולפי"ז שפיר נכלל כל צרה ויגון בזה.

- כמו"כ ב'על הצדיקים' יוכל לכוין "על.. ועל.. ועלנו, יהמו רחמיה ה' אלקינו", שה' יתמלא רחמים וירפאנו.

- כמו"כ ב'שמע קולנו' יכוין היטב, ויוכל להתפלל בלשונו הפרטית, ולבקש ולהתחנן על שמו ושמות משפחתו וכל כלל ישראל [אכן כבר כתב המשנ"ב בסי' קכ"ב סק"ח שטוב יותר לקבוע תפילות ותחנונים אחר שסיים שמו"ע קודם יהיו לרצון השני, מאשר לומר בשומע תפלה, כדי שיוכל לענות קדושה או קדיש¹].

- והנה באבינו מלכנו, מתפללים ואומרים "אבינו מלכנו, מנע מגפה מנחלתך". וכעת (יום א' פר' ויק"פ תש"פ) נתפרסם מכתבם של חברי הבד"צ העדה החרדית ובראשם מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א שכתבו בתו"ד "ונוסף על קפי' התהילים שקבענו וסדר קטורת ומאה ברכות שכבר הודענו עליהם, יוסיפו בכל יום תפלת אבינו מלכנו על סדר התפלה ובמיוחד בבתי הת"ת והישיבות הקי", עכ"ל.

ומצאתי בפירוש "עץ יוסף" (בסידור אוצר התפילות) שכתב דמהר"ם היה נוהג בעידן ריתחא (כשהי' מגיפה) לומר "אבינו מלכנו עצור מגפה מנחלתך", ולא "מנע", ודו"ק.

- כמו"כ בכל 'והוא רחום' שאומרים בימי שני וחמישי, שבועה"ר אנשים אומרים אותו בחפה ובמהירות, וכל כולו מלא תחינות ובקשות לבורא כל עולמים שיסיר מעלינו חרון אף וקצץ וכו', ומאוד יש לכוין באמירתו, ושם אומרים "כי נפשנו קצרה מחרב ומשבי ומדבר וממגפה וכו'", "והסר ממנו מכת המגפה וגזירה רעה וכו'".

- ובפרט באמירת התחנון עצמו, "רחום וחנן חטאתי לפניך וגו'", ומצאתי דבר נאה בפירוש "זמרת קה" על תהילים להג"ר שמואל זנוויל שטרנברג זצ"ל ("ל תרכ"ט, לנכד השער המשפט, בן הג"ר יוסף שטרנברג זצ"ל אב"ד וויניצא), בפרק ו' (שאומרים אותו בתחנון מדי יום ביומו), וכתב שם בזה"ל:

"והנה לדעת על נכון על איזה מאורע הוסד שיר זה, יראה לדעתי אמת ברור שחיברו אדונינו דוד בעת אשר שלח ה' מגפה בארץ על אשר מנה את ישראל ע"י יואב, ונראה שכן דעת רבותינו מיסדי התהילות שבחרו במזמור זה לאמרו בנפילת אפים בכל יום, והציגו בפתיחתו שני מאמרים וכו', ויען שנענה דוד בתפלה זו לכן קבעו אותה רבותינו לאומרה בכל יום כי הוא סגולה יקרה להנצל ממגפה", עכ"ל.

- ובפרט אחר אמירת התחנון, כשאומר "שומר ישראל שמור שארית ישראל וגו' שמור שארית עם קדוש וגו' שומר גוי אחד שמור שארית עם אחד וגו'". ובפרט כשאומר "ואנחנו לא נדע מה נעשה" (דיש לישב ב"ואנחנו לא נדע", ולקום ב"מה נעשה", וכמ"ש המשנ"ב בסי' קל"א סק"ט), יכוין שלא נדע מה נעשה כלל, ורק סומכים ובוטחים אנו בהשי"ת.

- כמו"כ יכוין ב'ברוך שמי' שאומר "לא על אנש רחיצנא ולא על בר אלהין סמיכנא, אלא באלקא דשמיא, דהוא אלקא קשוט, ואורייתיה קשוט, ונביאיה קשוט, ומסגא למיעבד טבון וקשוט, ביה אנא רחיץ, ולשמייה קדישא יקירא אנא אימר תושבחן וכו'". שתרגומו בלה"ק: "לא על בן אנוש אני בוטח, ולא על מלאך אני סומך, אלא באלוקי השמים שהוא אלוך אמת ותורתו אמת ונביאיו אמת, ומרבה לעשות טובות ואמת, בו אני בוטח ולשמו הקדוש ולכבודו אני אומר תשבחות וכו'".

¹ והיום (יום ה' לפר' כי תשא תש"פ) שאלתי למרן הגאון רבי אביגדר הלוי נבנצל שליט"א, כשיודע שיכוין בתחנוניו הפרטיים יותר טוב בשמע קולנו, כי אז עדיין הש"ץ לא מתחיל בחזרה ויש אפילו של שקט ותחנונים, משא"כ ביהיו לרצון שהש"ץ כבר חוזר על התפילה וזה מפריעו קצת, אע"פ שיפסיד קדושה. והשיבני דמ"מ עדיף שלא להפסיד קדושה וקדיש, ולקיים דברי המשנ"ב כפשוטם. והגאון רבי שמאי קהת גראס שליט"א (בעמח"ס שו"ת שבט הקהתי) כתב לי "הכל תלוי אם יכול לכוין".

וראה זה דבר בעתו, כי בזוה"ק פר' ויקהל (דף ר"ו ע"א) שם הוא מקור אמירת "ברוך שמייה" בעת פתיחת ארון הקודש, ע"ש בלשון קדשם של חז"ל, ועל כן יש להתחזק בכוונה באמירתו, ולכוין בזה כנ"ל. כמו"כ ב'אב הרחמים' שאומרים קודם קריאת התורה, שאומרים "ויציל נפשותינו מן השעות הרעות וגו' ויחון אותנו לפליטת עולמים וכו'".

- כמו"כ ב'יהי רצון' שאומרים אחר הגבהת הס"ת, "יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, לרחם עלינו ועל פליטתינו, ולמנוע משחית ומגפה מעלינו, ומעל כל עמו בית ישראל ונאמר אמן".

- כמו"כ ב'אחינו' כשאומרים "אחינו כל בית ישראל, הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרווחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה, השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן".

- כמו"כ ב'השכיבנו' שאומרים במעריב, ובק"ש שעל המטה שאומר "והגן בעדנו, והסר מעלינו אויב דבר וחרב ורעב ויגון, והסר שטן מלפנינו ומאחרינו, ובצל כנפיך תסתירנו וכו'".

- כמו"כ כשאומר בק"ש אחר 'המלאך הגואל אותי', "ויאמר, אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך, והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצוותיו, ושמרת כל חוקיו, כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך וכו'".

- כמו"כ כשאומר בק"ש שעל המטה 'ויהי נועם' (וכן במוצש"ק) – שכל מזמור זה סגולתו להציל מן פגעים ומגפות, וכדאיתא בשבועות (טו, ב, ובירושלמי בשבת פ"ו ה"ד ובפ"י הי"א) דנקרא "שיר של פגעים" (עי' בהע' 7 בדברי החינוך), "אומר לה' מחסי ומצודתי, אלוקי אבטח בו וכו' וכו'".

- ובפרט יזהר מאוד באמירת 'פיטום הקטורת', שידוע מחז"ל בזוה"ק שמצלת מן כל פגעים רעים, וז"ל הזוה"ק בפרשת השבוע (פ' ויקהל דף ר"ח ע"ב): "תא חזי, מה כתיב (במדבר יז, יא) קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת, מאי טעמא, כי יצא הקצף מלפני ה', החל הנגף דהא לית תבירו לההוא סטרא בר קטרת דלית לך מלה חביבא קמי קודשא בריך הוא כקטרת, וקיימא לבטלא חרשין ומלין בישין מבייתא, ריחא ועשנא דקטורת דעבדי בני נשא בההוא עובדא איהו מבטל, כל שכן קטורת".

"מלה דא גזרה קיימא קמי קודשא בריך הוא דכל מאן דאסתכל וקרי בכל יומא עובדא דקטורת ישתזיב מכל מלין בישין חרשין דעלמא ומכל פגעין בישין ומהרהורא בישא ומדינא בישא ומותנא ולא יתזק כל ההוא יומא דלא יכיל סטרא אחרא לשלטא עליה ואיצטריך דיכוון ביה".

"אמר רבי שמעון, אי בני נשא הוו ידעי כמה עלאה איהו עובדא דקטרת קמי קודשא בריך הוא הוו נטלי כל מלה ומלה מניה והוו סלקי לה עטרה על רישיהו ככתרא דדהבא, ומאן דאשתדל ביה בעי לאסתכלא בעובדא דקטרת, ואי יכוון ביה בכל יומא אית ליה חולקא בהאי עלמא ובעלמא דאתי ויסתלק מותנא מניה ומעלמא וישתזיב מכל דינין דהאי עלמא מסטרין בישין ומדינא דגיהנם ומדינא דמלכו אחרא", עכ"ל.

ותרגומו: "בא וראה מה כתוב, קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטורת, מה הטעם, כי יצא הקצף מלפני ה' החל הנגף, שהרי אין שבר לאותו הצד פרט לקטורת, שאין לך דבר חביב לפני הקב"ה כמו קטורת, ועומדת לבטל כשפים ודברים רעים מהבית, ריח ועשן הקטורת שעושים בנ"א באותו מעשה הוא מבטל כל שכן הקטורת".

"דבר זה גזרה עומדת לפני הקב"ה, שכל מי שמסתכל וקורא בכל יום את מעשה הקטורת, ינצל מכל הדברים הרעים וכשפי העולם, ומכל הפגעים הרעים, ומהרהור רע ומדין רע וממוות, ולא ינזק כל אותו יום, שלא יכול הצד האחר לשלוט עליו, וצריך שיכוין בו".

"אמר רבי שמעון, אם בני אדם היו יודעים כמה הוא עליון מעשה הקטורת לפני הקב"ה, היו נוטלים כל דבור ודבור ממנו והיו מעלים אותו עטרה על ראשיהם כמו כתר של זהב, ומי שמשדל בו צריך להסתכל במעשה הקטורת, ואם יכון בו בכל יום יש לו חלק בעוה"ב ובעוה"ב, ויסתלק המוות ממנו

ומהעולם, וינצל מכל הדינים של העוה"ז, ומצדדים רעים, ומדין הגיהנם ומדין המלכות האחרת", עכ"ל קדשם של חז"ל.

וראה עוד בספה"ק קב הישר (פרק נ"ט) מה שהביא בזה דברים נפלאים מהזה"ק בפ' וירא, ומהר"ח ויטאל זיע"א כתב בשם האריז"ל שטוב ביותר לאומרו אחר חצות לילה, וראה בכף החיים (סי' קל"ב סק"ג) דאמירת פטום הקטורת מתוך כתב אשורית כתיבת ספר תורה הוא סגולה לזכות לעושר והצלחה בכל עסקיו וכו'. ובסדר היום כתב (סדר העבודה) "החושש עליו ועל נפשו ראוי להשתדל בכל עוז בענין הזה ולכתוב כל ענין הקטורת בקלף כשר בכתיבת אשורית ולקרות אותו פעם אחד בבקר ובערב בכוונה גדולה, ואני ערב", וכוונתו שהוא ערב לדברי הזה"ק הנ"ל שהביא שם לעיל.

עד כאן חלק מהמקומות בהם מתפללים אנו בכל יום ויום על מגפה וחולי, שיש לנו לכונן בכ"ז ביותר, ולהתפלל לאבינו שבשמים, שייסיר מעמנו חולי ונגע זה לעולמי עד.²

התגברות הייסורים סימן לבוא הגאולה

ד] והנה לסיום ברצוני להביא בזה דבר מחזק ביותר שמצאתי בספר חפץ חיים עה"ת (שהו"ל הגר"ש גריינמן זצ"ל, פ' תולדות, עמ' ס"ז), וז"ל: "ועל הייסורים של דורנו זה, שכבר כשל כח הסבל מן הצרות והפגעים המתרבים מיום ליום, היה מרגלא בפומיה מאמרו של הגר"א זצ"ל שכל ימי הגלות דומים להריון, וסוף הגלות דומה לחבלי לידה, וזהו מה שאמרו בשבת קי"ח חבלי משיח, ופרש"י שם לשון חבל יולדה, והנה בחבלי יולדה יש לך אשה המקשה לילד והייסורים מתגברים עד שאין בכחה לסבול, והמייילדת העומדת על גבה מנחמת לה ומדברת על לבה, אל תיראי כי מכיון שהייסורים נתגברו בטח לא ימשך עוד זמן הלידה, כן הוא ממש בימינו שהמצוקות נתגברו כל כך שאי אפשר לסבול עוד, בודאי ברור הדבר שעומדים אנו להגאל בזמן קרוב, והאני אשביר ולא אוליד יאמר ד'.

"ולו היה חי רבינו זצ"ל בתקופה הנוכחית, שנות ההרג והאבדן של אוכלסי ישראל וכו' שדמם נשפך בידי חיות טורפות בצורות אדם כנחלי מים המוגרים מהם המיתו אכזרים במיתות תמרורים, מהם קברו חיים והוטבעו בנהרות ובימים, כי אז היה לנו מנחם משיב נפש לעודדנו ולהפיח בנשמותינו רוח תקוה ובטחון בנצח ישראל, כי כבר נאוו על ההרים רגלי מבשר גאולת ישראל ועושי הרשעה כעשן יכלו, והשי"ת ברחמיו ישוב וירחמנו ויגאלנו גאולה שלמה במהרה, אמן".

מיד בבוא הזמן – תפסק המגפה

ה] ובפרשת מקץ (עמ' ע"ח) כתב: "וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור (בראשית מא, יד). לכל זמן, וכשמגיע קץ הזמן המיועד, הן לטוב והן למוטב, אין הקב"ה מתמהמה אף רגע אחד יותר על הזמן. מכיון שתם הזמן שיוסף היה צריך להיות בבית האסורים הריצוהו במהירות הבזק מן בית האסורים, ויריצוהו מן הבור. וכמו כן כשתגיע העת לגאולתנו ופדות נפשנו לביאת משיח צדקנו לא

² ובא לידי מכתב שכתב הגאון רבי צבי שרלין שליט"א (מרא דאתרא דרמת אשכול, ירושלים), וז"ל: "הנה בימים אלו חרון אף ד' מתגלה בעולם, ושייכים אלינו ביותר דברי הרמב"ם ריש פ"א דתעניות, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו, ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להם וכו' אבם אם לא יזעקו ולא יריעו, אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו... ה"ז דרך אכזריות... ותוסף הצרה צרות אחרות ח"ו.

"על כן מלבד הזהירויות הנצרכות מטעם השלטונות, בעיקר מוטל עלינו לשוב בתשובה ולקרוא אל ד' בחזקה שייסיר מעלינו ומעל כל בית ישראל וכל העולם כולו את החולי הזה, וההשפעות הישירות והעקיפות בכלכלה העולמית וכו'. ונכון מאוד, להתחזק בתפילה במקומות שיש בהם רבוי תחנונים, כמו התחנונים בימי שני וחמישי, והיה רצון שאחרי קרה"ת. וכדאי לדקדק באמירת פטום הקטורת לפני שחרית ומנחה, שידוע מזה"ק כסגולה למצב כזה, ולכונן הרבה באשרי פס' ורחמיו על כל מעשיו, וכמו כן בברכת אשר יצר ורפאנו. כמו"כ ראוי לציבור ולכל יחיד לומר פרקים ל, לב, צ, צא [עפ"י שמוש תהילים], ויה"ר שנוכח לשוב בתשובה אמיתית והקב"ה ישמע זעקתנו", עכ"ל.

נתמדה אף רגע יותר על הזמן אלא פתאום יבוא ויריצו אותנו במהירות מן הגלות לארצנו הקדושה במהרה בימינו".

התורה מוגינה מכל צרה ויגון

ו] ובפרשת וילך (עמ' רפ"א) כתב: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת (דברים לא, יט). זאת היא המצוה האחרונה שבתורה לכתוב את התורה. וכבר מב' פ"ז מהל' תו"מ וס"ת ה"א. ובא הצינוי על המצוה הלזו אחרי הפסוק של ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה וגו', ללמדנו, שהתורה הזאת יש בכחה להגן ולהציל מכל צרה ויגון, ואפילו בעת הסתר פנים כבדורנו זה, מ"מ אור התורה מפין אור ובאורה ניסע ונלך, וכמשל הגמ' בסוטה כ"א על הכתוב כי נר מצוה ותורה אור, מה אור מגין לעולם, אף תורה מוגינה לעולם. ובייחוד בעת תרה ויגון כזו שעם ישראל נמצא בתוכה, שמחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, עלינו להחזיק במעוז התורה ביותר ולהאיר את החשכה והעלטה שבאה בעקב ההסתר פנים שאין כמוהו".

ושם ב"מעשי למלך" כתב: "והנה אנו רואים בימינו שחרון אף ד' שולט בארץ באופן מבהיל, המלחמה הנוראה עם תוצאותיה האיומות, ההרג והדבר והרעב, עד שכמעט נתקיימה בימינו כל התוכחה כולה ואין לך יום שאין קללתו וכו', ונתקיים בנו מאמר הכתוב (ישעיה נט, יט) כי יבוא כנהר צר וגו', שהצרות מושכות ובאות כנהר. והנה כולנו מאמינים באמונה שלמה שהשי"ת לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, וקל אמונה ואין עוול וגו', מאת ד' שחטאנו לו ולא אבינו בדרכיו הלך ולא שמענו בתורתו, שהתחילו להתמוטט עמודי התורה כמו שבת נדה חינוך הבנים ועוד. ועל כן מחוייבים הת"ח שבדורנו כל אחד בעירו שהם הצופים להזהיר את העם ולהתרות בהם שכל אחד יפחד לנפשו מן האזהרות המפורשות בתורה ובנביאים על הסרים מדרכי ד' להשגיח על בני ביתו שילכו בדרך התורה ולהתפלל אל ד' שיסיר חרון אפו מן העולם, כדכתיב (צפניה ב, ג) בקשו צדק, בקשו ענווה, אולי תסרתו ביום חרון אף ד', וד' הטוב יעזרנו לשוב בתשובה שלמה לפניו ונזכה לישועת ד' ולגאולה שלמה, אמון".

ניסי ה' באים אחר כלות הטבע

וע"ע שם בפרשת בשלח (עמ' קג, קד) שביאר שכל ניסי ה', באו ובאים רק אחרי שכלה הטבע לעשות מלאכתו (וביאר שם כן היה ביציאת מצרים, בקריעת ים סוף, ונס פורים), כדי להורות ולהראות שרק ה' יתברך הוא הוא "בעל הבירה", ומנהיג את העולם, ולו יש לנו להתחנן ולהתפלל. ובפרט במגפה זו, אשר כל טובי וגדולי הרופאים פוברים ידיהם בייאוש ואינם יודעים מה יילד יום, עלינו לבטוח שככל שנתגבר בבטחון בהשי"ת – או אז – תבוא הישועה, במהרה בימינו אמון.

דברי חיזוק מגדולי ישראל

ח] ולסיום אכתוב כאן כמה דברי חיזוק שקיבלתי מכמה גדולים וחכמים, בשעה קשה זו:

שמעתי מעד נאמן (צ.ל.) ששאל לרבינו מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א איזו סגולה יש להינצל ממגפה זו, והשיבו "לומר תהילים"³. עוד שמעתי מהגר"ר משה חליוה שליט"א ששאל למרן

³ וידוע שבכל הדורות כולם בכל הצרות והמצוקות היה ספר התהילים "משגב לעתות בצרה", ובספה"ק כתבו שחומש שמות פותח בתיבות "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה", דסופי התיבות הם "תהלים", משום שמיד שהחלה השיעבוד מיד החלו לומר תהילים שזהו הסגולה להנצל מכל הצרות (כ"ב הבני יששכר בס' אגרא דכלה פר' שמות), וע"ע ברמב"ם פ"א מהל' ע"ז הי"ב שכתב נגד העושים לחשים על המכה להתרפא וסיים "אבל הבריא שקרא פסוקין ומזמור מתהילים כדי שתגן עליו זכות קריאתו וינצל מצרות ומנוקים הרי זה מותר". ובס' החינוך (מצוה תק"ב) כתב דלכן שרי לומר שיר של פגעים ואינו חשיב להתרפאות בד"ת "כי מזמורים אלו שיש בהם דברים יעוררו הנפש היודע אותם לחסות בהשי"ת ולהשים בו כל מבטחו ולקבוע בלבבו יראתו, ולסמוך על חסדו וטובו, ומתוך התעוררות על זה יהיה נשמר בלי ספק מכל נזק וכו', ולא אסרה תורה שיאמר אדם דברי תורה לעורר נפשו לטובה כדי שיגן עליו אותה הזכות לשמרו וכו'". ויש בכ"ז עוד אריכות גדולה, ואכמ"ל.

שליט"א והשיבו "לשבת וללמוד". ועוד נתפרסם (בגליון "בדרכו אמונה") שמרן שליט"א אמר "להתפלל", וכן "ללמוד את הש"ס".

וכעת נתפרסם (ערש"ק פר' כי תשא) נתפרסם מכתבו של מרן שליט"א, ואביא בזה את לשון קדשו: "בדבר החשש התדבקות ממחלת הקרונה, על כל א' להתחזק להזהר מלשה"ר ורכילות כדאי" בערכין ט"ו הוא הבדיל בין איש לאשתו אמרה תורה בדד ישב, ולהתחזק במדת הענוה ולהעביר על מדותיו כמש"כ הרא"ש בפ"י בשלהי הוריות, וכל המתחזק תגן הזכות עליו ועל בני ביתו שלא יחלה אחד מהם", עכ"ל.

וז"ל הרא"ש בהוריות (יד, א) אהא דאי' שם מאי עדיף סיני או עוקר הרים, ורב יוסף הי' סיני ורבה עוקר הרים, ואפ"ה לא קביל רב יוסף עליה, מלך רבה עשרין ותרתי שנין והדר מלך רב יוסף, וכל שני דמלך רבה – רב יוסף אפי' אומנא לביתיה לא חליף, ופי' שם הרא"ש אחר שהביא פי' ר"ה גאון: "והרמ"ה ז"ל פי' כך, הואיל שהשפיל את עצמו ולא רצה לנהוג שררה בפני רבה, הגינה זכות ענותנותו עליו ועל אנשי ביתו שלא חלה אחד מהם כל השנים שמלך רבה, ואפי' אומן להקין דם לא קרא לביתו, והדין פירוש מסתבר לן", עכ"ל. הרי לן דזכות הענוה (ומעביר על מידותיו) שלא יחלה אדם ואנשי ביתו.

והיום יום ראשון לס' ויק"פ נתפרסם כי מו"ר מרן הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א שאל למרן שר התורה שליט"א סגולה להנצל ממגפה זו, והשיבו "ללמוד פרק איזהו נשך". ואולי יל"ב דברי קדשו משום דלימוד פרק זה קשה טובא, ועמל התורה שיש בלימוד פרק זה הוא יגן ויציל.

והיום (יום ב' לפ' ויק"פ) שמעתי ממו"ר מרן הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א סגולה נוספת להנצל ממגפה זו, והוא ע"פ המבואר בקרא (בראשית יט, ח) שאמר לוט לאנשי סדום "הנה נא לי שתי בנות וגו' רק לאנשים האל אל תעשו דבר כי על כן באו בצל קורתו". ואמר לבאר בזה מה באה התורה"ק ללמדנו בקרא זה, כי אדם שבא בצל קורתו של רעהו, משמע דסומך עליו ומאמין בו שיעזרהו ויעשה הכל לטובתו, ועצם ביאה זו בצל קורתו – כבר סיבה שאשמור אני עליהם ואבקש ממכם שאל תעשו להם דבר.

וכן חזינו בב"מ (פ"ה א') באותו עגל שברח לרבי תחת כנפיו, וא"ל רבי זיל כי לכך נוצרת, והענישו על כך לרבי בייסורים רבות בשנים. ותמהו רבותינו בעלי המוסר הרי נכון אמר לו רבי, שלכך נוצר – שצריך לילך לשחיטה. אלא מבארים בזה, דא"נ ונוצר לכך, אבל אם בא לחסות תחת כנפיו של רבי – דינו אחר, ויש לרחם עליו, דאם בא לבקש ולהתחנן – יש לרחם עליו!

וכן חזינו אצל הגבעונים שבאו בשקר ואמרו שמארץ רחוקה באו ולא מהשבעה עמים שחייבין להורגם, ואמר יהושע לקבלם ולא להפקירם ולהרגם, וביאור הדבר הוא כנ"ל, שסו"ס הם באו וסמכו על עמ"י שיצילום, ובקשו מחסה אצלם, לכך ריחם יהושע עליהם! וכן מצינו בבוועז שאמר לרות (רות ב, יב) "ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלוקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו".

והיינו כהיסוד הנ"ל, דפעמים גם אם אינו זכאי לרחמים, אבל אם בא לחסות בצל כנפיו ומבקש ומתחנן – עושין לו לפני משורת הדין ומרחמין עליו, וזהו שאומרים בתפילת נעילה ביוה"כ פ' "יחביאנו צל ידו תחת כנפי השכינה, חון יחון וגו'", שאנו באים ומתחבאים בצל כנפי השכינה – ועי"ז – גם אם לא היינו זכאים מתחילה – חון יחון וגו', עכ"ל דמו"ר מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א.

גם שאלתי למרן הגאון רבי אביגדור הלוי נבנצל שליט"א במה יש לנו להתחזק שיהיה סגולה להנצל ממגפה זו, והשיבני בזה הלשון: "להתחזק בתורה ובתפילה".

ומהגאון הגדול רבי אשר וייס שליט"א שמעתי להרבות באהבה ואחוזה, והביא מה דאיתא בחז"ל (ויק"ר כו, ב) שדורו של דוד המלך היו יוצאין למלחמה ונופלין, ודורו של אחאב היו יוצאין למלחמה ונוצחין, משום שבדורו של דוד היו דילטורין ביניהם משא"כ בדורו של אחאב. ועל כן צריך להתחזק מאוד שלא יהיו ח"ו דילטורין בינינו, ובזכות זה נינצל ממגפה זו.

והגאון רבי שמאי קהת גראס שליט"א (בעמח"ס שו"ת שבט הקהתי) כתב לי בזה"ל: "עי' במד"ר שה"ש סופ"ב דיבוא מגיפה על הגוים וישראל יהי' ניצלים, וכן אי' בתוספתא תענית פ"ב".

ונסיים בתפילה ובתחנונים קמיה רבון כל עולמים

כי יחנונו וירפאנו ויסיר מעלינו מגפה מנחלתנו

ובמהרה ישלח לנו משיחו לגאלנו ולבנות לנו בנין בית עולמים אכי"ר

להערות והארות

בכתובת מייל

3126877@gmail.com